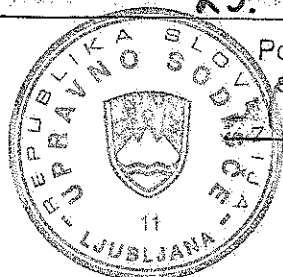

ODLOČBA JE PRAVNOMOČNA

UPRavno sodišče RS, Ljubljana

23. 9. 2014

Podpis pristojne
sodne osebe:

UPRavno sodišče
Republike Slovenije

SODBA

V IMENU LJUDSTVA

Upravno sodišče Republike Slovenije je v senatu, ki so ga sestavljale višje sodnice mag. Miriam Temlin Krivic kot predsednica ter Petra Hočevnar in Jonika Marflak Trontelj kot članici,

ob sodelovanju pravosodne svétnice Helene Kupnik kot zapisnikarice,

v upravnem sporu tožeče stranke: ZDRUŽENJE AVTORJEV, PRODUCENTOV IN IZVAJALCEV SLOVENIJE – Združenje ZAPIS, Cvetkova ulica 25, ki jo zastopa Peter Lovšin, zoper toženo stranko: REPUBLIKA SLOVENIJA, ki jo zastopa Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Urad RS za intelektualno lastnino, Kotnikova 6, Ljubljana,

zaradi kolektivnega upravljanja avtorskih pravic,

o tožbi zoper odločbo Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, Urada RS za intelektualno lastnino, št. 31227-2/2012-59 z dne 9. 12. 2013,

na seji 23. septembra 2014

RAZSODILO:

- I. Tožba se zavrne.
- II. Stroškovni zahtevki tožeče stranke se zavrne.
- III. Tožeča stranka je dolžna povrniti strankama z interesom SAZOR GIZ in Zavodu AIPA stroške postopka, vsaki v znesku 243,62 EUR, v roku 15 dni od vročitve

sodbe tožeči stranki, od tega roka dalje do plačila z zakonskimi zamudnimi obrestmi.

OBRAZLOŽITEV

1. Z izpodbijano odločbo je upravni organ zavrnil zahtevo tožnika za izdajo dovoljenja za kolektivno upravljanje pravice do pravičnega nadomestila za tonsko ali vizualno snemanje varovanih del, ki se izvrši pod pogoji privatne ali druge lastne uporabe iz 50. člena Zakona o avtorskih in sorodnih pravicah (v nadaljevanju ZASP) (1. točka izreka), zavrnil zahtevo tožnika za izdajo začasnega dovoljenja za kolektivno upravljanje pravice do pravičnega nadomestila za tonsko ali vizualno snemanje varovanih del, ki se izvrši pod pogoji privatne ali druge lastne uporabe iz 50. člena ZASP (2. točka izreka) in še odločil, da je tožnik dolžan v roku 15 dni od vročitve te odločbe SAZOR GIZ povrniti njegove stroške postopka v višini 68,69 EUR (3. točka izreka). V obrazložitvi je navedel, da je tožnik pri organu 15. 2. 2012 vložil zahtevo za izdajo dovoljenja, opredeljenega v 1. točki izreka, oziroma podredno za izdajo dovoljenja, opredeljenega v 2. točki izreka. Tožnik je zahtevi priložil tam navedene listine, organ pa ga je pozval k dopolnitvi zahteve, kar je tožnik storil z več vlogami. Med postopkom je organ pozval obstoječe kolektivne organizacije, ki že imajo podeljena dovoljenja za delitev nadomestil za privatno reproduciranje, da sporočijo število oseb, ki jih zastopajo na podlagi pogodb z avtorji in število avtorskih del. Po preveritvi, da vloga izpolnjuje vse formalne sestavine, je organ vsebinsko presojal zahtevo. V zvezi s presojo izpolnjevanja pogoja po 1. točki prvega odstavka 149. člena ZASP je organ ugotovil, da statut tožnika ni v skladu z določbami ZASP, saj je v 24. členu Statuta določeno, da 3 % delež nadomestila pripade avtorjem pisanih del, med katere se štejejo tudi računalniški programi. Reproduciranje računalniških programov izrecno ni dovoljeno po 50. in 114. členu ZASP, zato ta člen ni v skladu z zakonom. Nadalje 13. člen statuta določa delitev po določbah ZASP, določbami statuta in drugimi akti tožnika, nato pa v 29. členu določa, da se nadomestila delijo na podlagi deležev, določenih v pogodbi med imetniki pravic, v primeru, če pogodbe ni, pa se deli po statutu. Torej bi se po statutu določen delež delitve uporabil le v primeru, če pogodbe o delitvi deležev ne bi bilo, statut pa tudi ne določa nobenih podrobnosti glede sklepanja takšnih pogodb. Gre za nasprotje z 154. členom ZASP, saj morajo biti pravila glede delitev nadomestil jasno določena in izključevati vsako arbitrarnost. Statut nadalje v tretjem odstavku 32. člena določa, da se del neizplačanih nadomestil nameni za upravičene terjatve upravičencev predhodnega obdobja in da se lahko razlika nadomestil po sklepu Upravnega odbora tožnika vključi v sklad za promocijo in/ali delitveni sklad, kar pa ni možno brez soglasja imetnikov pravic, ki jim to nadomestilo pripada, in je v nasprotju s 153. členom ZASP, ni pa tudi jasno, kaj pomeni termin "upravičene terjatve". Prav tako pravila delitve nadomestil po Pravilniku o delitvi zbranih nadomestil z dne 24. 3. 2012 niso v skladu z ZASP, kot tudi ne s tožnikovim

statutom. Čistopis statuta v 13. členu določa, da bo tožnik zbrana nadomestila delil v skladu z ZASP, statutom in drugimi akti tožnika, zato bi moral biti pravilnik z letimi usklajen, kar pa ni (kar podrobneje obrazloži). Organ je tudi ugotovil, da je v 9. členu statuta tožnika določeno, kako porabiti morebitni presežek nadomestil. Kolektivna organizacija svojo dejavnost opravlja nepridobitno, zato presežkov (dobička) ne more ustvarjati. Tudi v tem delu je statut tožnika v nasprotju s 146. in 153. členom ZASP. Statut tožnika v 60. členu tudi neustrezno določa, da sredstva tožnika predstavljajo tudi del nadomestil, ki jih tožnik pridobi na podlagi pogodb in tarif za uporabo avtorskih del, del nadomestil tujih upravičencev, ki jih tožnik lahko obdrži ter del nadomestil, ki jih združenje ni moglo izplačati zaradi pomanjkljivih podatkov in za katere je potekel splošni zastaralni rok. Tudi ta določba je v nasprotju s 153. členom ZASP.

2. V zvezi s presojo izpolnjevanja pogoja po 2. točki prvega odstavka 149. člena ZASP je organ ugotovil, da je po statutu članstvo omogočeno vsem, kar je skladno z ZASP, upošteva naravo nadomestila. Iz tožnikovih listin pa izhaja, da ga za zastopanje niso pooblastili filmski producenti, avtorji govorjenih del, avtorji likovnih del ter avtorji predstavitev znanstvene, izobraževalne ali tehnične narave, s pooblastili katerih naj bi tožnik tudi razpolagal. Zgolj s seznamom imetnikov pravic z oznako vrste imetnika glede na vrsto avtorskega dela oziroma predmeta sorodnih pravic, brez podatkov o konkretnih avtorskih delih, po oceni organa tožnik ni v zadostni meri izkazal, da osebe, ki so pooblastile tožnika, predstavljajo vse raznovrstne kategorije imetnikov pravice do predmetnega nadomestila. Tožnik je v zvezi z načinom in sredstvi za izvajanje dejavnosti kolektivne organizacije navajal, da bo administrativno-tehnične posle zanj opravljala Stroka informatika d.o.o., v zvezi z razvojem tehnoloških rešitev kolektivnega upravljanja pa naj bi sklenil pogodbo z Združenjem SAZAS. Tožnik svojih navedb ni izkazal s pogodbami, na poziv organa pa je odgovoril, da pogodb ne bo predložil, ker so stranke tega postopka tudi druge kolektivne organizacije in bi to pomenilo nedopustno razkritje podatkov, ki so poslovna skrivnost. Organ je navedel, da to ni opravičljiv razlog, ker predložitev takih podatkov še ne pomeni, da bi jih organ razkril tretjim neupravičenim osebam. V zvezi z izpolnjevanjem pogoja po 3. točki prvega odstavka 149. člena ZASP je organ ugotovil, da so za delitev teh nadomestil že podeljena dovoljenja drugim kolektivnim organizacijam (ki jih nato tudi navede), tožnik pa bi zato moral izkazati, da bo zagotovil učinkovitejše in gospodarnejše upravljanje avtorskih pravic in da bo na podlagi pogodb upravljal z obsežnejšim repertoarjem, česar pa ni izkazal glede na prej povedano.
3. Glede podrednega zahtevka tožnika pa je organ ugotovil, da je glede na 189. člen ZASP in sodno prakso Vrhovnega sodišča o uporabi 3. točke 149. člena ZASP možno izdati začasno dovoljenje le v primeru, če nobena kolektivna organizacija ne upravlja s temi pravicami, 3. točka 149. člena ZASP pa se uporabi le za primer podelitve kasnejšega stalnega dovoljenja. Organ je ugotovil, da so za del zahtevka

tožnika, ki se nanaša na delitev nadomestila, že podeljena stalna dovoljenja obstoječim kolektivnim organizacijam, kar pomeni, da pogoj iz 189. člena ZASP v tem delu ni izpolnjen. V zvezi z predlogom tožnika, da bi zbrana nadomestil delil tako, da bi jih delil kolektivnim organizacijam, te pa bi nadomestila delile naprej upravičencem, ki jih sam zastopajo, pa je organ ugotovil, da taka pravila iz statuta tožnika ne izhajajo oziroma zanje ni izkazano, da se s takim načinom upravičenci strinjajo. Če bi organ tožniku kljub temu začasno dovoljenje izdal, bi to pomenilo, da mu določa delovanje v nasprotju z njegovim statutom. Za izdajo začasnega dovoljenja torej tudi niso izpolnjeni pogoji. Ker tožnik, ki je začel postopek, s svojo zahtevo ni uspel, je dolžan plačati stroške postopka stranskemu udeležencu SAZOR GIZ.

4. Tožnik je vložil tožbo iz razlogov 1., 2., in 3. točke prvega odstavka 27. člena Zakona o upravnem sporu (v nadaljevanju ZUS-1), z izdajo odločbe pa je organ kršil tudi Ustavo RS. Uvodoma je poudaril, da od konca leta 2009 tovrstnih nadomestil ne zbira nihče. Tovrstnim upravičencem torej ni zagotovljeno kolektivno upravljanje njihovih pravic. Organ je ves čas poudarjal, da mora ta nadomestila zbirati samostojna kolektivna organizacija, zato je bil ustanovljen tožnik, ki je tudi vložil vlogo in jo ustrezno dopolnil. Pravica iz 37. člena ZASP ne izhaja le iz 37. člena zakona, temveč tudi iz Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. 5. 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi. Tožnik je prepričan, da mora država zagotoviti takšen pravni okvir, ki bo tovrstnim upravičencem omogočil, da bodo realno, učinkovito, hitro in brez prevelikih stroškov prišli do pravičnega nadomestila za tonsko ali vizualno snemanje svojega dela. Izvor tovrstne pravice je namreč v tem, da se v določenih primerih zaščitena oziroma avtorska dela lahko prosto reproducirajo brez avtorjevega soglasja, vendar ima avtor v zameno zato pravico do pravičnega nadomestila za tonsko ali vizualno snemanje in za fotokopiranje svojega dela. Tožnik združuje člane avtorje, člane izvajalce, člane proizvajalce fonogramov ter člane filmske producente. Torej gre za združenje tistih oseb, ki so po prvem odstavku 154. člena ZASP upravičene do tega nadomestila. Tako tudi sodbe naslovnega sodišča I U 1080/2010, I U 1183/2012 in I U 152/2013. Znano je, da v RS nihče ne zbira tega nadomestila, ker organ ne izda dovoljenja. Začasno dovoljenje, ki ga je imel Zavod IPF, je poteklo konec leta 2009. To pomeni, da že več kot 3 leta nihče od zavezancev ne poravnava tovrstnega nadomestila. V zvezi z vsebinsko presojo organa je tožnik navedel, da je organ svojo odločitev naslonil na pravna naziranja, ki jih v postopku ni nikoli očitil tožniku. Poudariti je tudi treba, da je organ šele po enem letu poslal tožniku zahtevo za dopolnitev vloge, v nadaljnjih zahtevah pa tožnika opozarjal na konkretne neustreznosti vloge, bistvo zavrnitve pa so domnevno neskladni člani statuta z določbami ZASP, na katere pa organ tožnika ni nikoli opozoril. Organ pa

je tožnika opozarjal na popolnoma druge člene statuta, ki so bili nato sanirani s strani tožnika. Tožnik zato ni imel možnosti podajati navedb in pojasnil glede razlogov za zavrnitev odločbe, saj je zanje izvedel šele v izpodbijani odločbi, zato je bilo kršeno načelo materialne resnice v postopku.

5. Glede izpolnjevanja pogoja po 1. točki 149. člena ZASP je tožnik ponovno navedel, da na te neskladnosti organ tožnika ni med postopkom opozoril, s tem je kršil določbe ZUP. Glede neskladnosti 24. člena statuta z ZASP je tožnik navedel, da se z organom strinja, na to bi lahko bil opozorjen in to odpravil že med postopkom. Menil je, da 13. člen statuta ni neskladen, saj se razdelitev na podlagi pogodbe med imetniki pravic nanaša izključno na posamezno zaščiteno delo in urejanju razmerij med soavtorji tega dela. Pravila delitve, ki so postavljena širše, se ne urejajo pogodbeno, ampak so določene s statutom. Vsebina 29. člena statuta se nanaša na že razdeljena nadomestila po 24. členu statuta, torej so razmerja iz 29. člena znotraj glasbenega dela ali znotraj izvajalske pravice, skladno z deleži, ki posameznim upravičencem pripadajo po 24. členu. To izhajajo tudi iz 30. člena statuta, ki navaja primere, kadar ta razmerja niso posebej določena. Tudi 32. člen statuta je skladen z ZASP in ne dopušča arbitrarnosti, saj jasno navaja, za katera nadomestila in v katerem časovnem obdobju zapadejo pod vsebino 32. člena. Sicer gre pa za izredno majhen delež zbranih nadomestil, ki se jih iz različnih vzrokov ne da razdeliti. Tovrstna pravila imajo vse kolektivne organizacije, sicer bi pa lahko organ tožnika pozval, da vsebino tega člena pojasni oziroma uskladi. Tožnik bo neskladje med statutom in Pravilnikom odpravil, bi ga pa lahko organ tudi na to že opozoril in bi to neskladje tožnik že odpravil. Pri 9. členu statuta pa gre za lapsus, saj manjka beseda "morebitni TRENUTNI presežek". Tudi na to bi bil lahko tožnik opozorjen. 60. člen Statuta pa je treba razlagati z 32. členom statuta. V zvezi z izpolnjevanjem pogoja po 2. točki 149. člena ZASP je tožnik opozoril, da so ga pooblastili praktično vsi raznovrstni upravičenci, njegov statut pa omogoča članstvo in s tem upravljanje vsem upravičencem, kar pomeni, da je zadostil kriteriju napovedane materialne učinkovitosti po ZASP. Tožnik tudi opozarja, da je zahteval možnost predložitve pogodb in vpogleda vanje na sedežu organa, česar organ ni omogočil, čeprav to ne bi bilo v nasprotju z ZUP in bi s tem tožniku omogočil razrešitev zadrege glede varovanja poslovnih skrivnosti. Tožnik pa je tudi navedel, kaj je vsebina teh pogodb (dopolnitev z dne 15. 4. 2013 in 26. 2. 2013). Tožnik se tudi ne strinja glede izpolnjevanja pogoja po 3. točki 149. člena ZASP, saj so že podeljena dovoljenja zgolj dovoljenja za delitev teh nadomestil, pobira pa jih nihče ne. Trenutno tudi ni podeljeno nobeno začasno dovoljenje za zbiranje. Že po naravi stvari je bolj učinkovito in gospodarnejše, če je upravljanje pravic združeno v organizaciji tovrstnih upravičencev in da sta

zbiranje in delitev združena na enem mestu. Tožnik še meni, da bi organ lahko izdal začasno dovoljenje. Smisel izdaje začasnega dovoljenja je preprečitev nadaljnjega nastajanja škode. Tudi državi bi moralo biti v interesu, da zagotovi tovrstno upravljanje pravic.

6. Z izdajo izpodbijane odločbe pa je po mnenju tožnika prišlo tudi po posega v 33. člen Ustave, ki je na tem področju konkretiziran v 60. členu Ustave. Prav tako odločba posega v 60. člen Ustave. Če bo naslovno sodišče menilo, da je odločba skladna z ZASP, pa je tožnik mnenja, da je ZASP v nasprotju z Ustavo, če omogoča takšno odločanje. Tožnik je predlagal sodišču odločanje v sporu polne jurisdikcije, saj bi nov postopek pred organom tožniku povzročil težko popravljivo škodo, bilo pa bi zelo verjetno, da bi organ vnovič zavrnil izdajo dovoljenja ali z izdajo zavračeval, kot v tem postopku, ponoven postopek pred organom pa tudi ni smiseln glede na popolno vlogo tožnika. Glede na povedano je predlagal, da sodišče tožbi ugodi, odločbo odpravi in ugodi tožnikovi zahtevi za izdajo stalnega dovoljenja oziroma spremeni tako, da ugodi zahtevi tožnika za izdajo začasnega dovoljenja, podrejeno predlagal, da sodišče akt odpravi in zadevo vrne organu v ponovno odločanje, v vseh primerih pa toženki naloži povrnitev stroškov postopka.
7. Toženka je v odgovoru na tožbo prerekala vse navedbe tožnika, navedla, da pravna naziranja niso del dejanskega stanja, postopek je vodila po ZASP in ZUP, sledila je sodni praksi. Statut je ena od formalnih sestavin vloge, vsebina statuta pa ni stvar formalnega preizkusa vloge, torej tudi ne dopolnjevanja. Stranke pa tudi ni potrebno pozivati, da se izjavi o lastnih dejstvih. Nujno je, da tista pravna oseba, ki želi dobiti dovoljenje za upravljanje te pravice, izkaže upravičenost za zastopanje vseh upravičencev do nadomestila. Vztrajala je pri razlogih izpodbijane odločbe, s katere izdajo pa tudi ni posegla v 33. in 60. člen Ustave, saj s tem ni zanikala obstoj avtorske in sorodnih pravic. Predlagala je zavrnitev tožbe.
8. Stranka z interesom SAZOR GIZ je v odgovoru na tožbo navedel, da ima to dovoljenje, zato bi bilo treba tožnikovo zahtevo oziroma tožbo primarno zavreči. Začasno dovoljenje je bilo že izdano Avtorski agenciji za Slovenijo d.o.o., ki je na podlagi tega dovoljenja pobrana sredstva tudi delila. Torej imata stranka z interesom in Avtorska agencija že dovoljenje za kolektivno upravljanje, ki med drugim zajema tudi ta nadomestila, kar pomeni, da bi organ moral že po uradni dolžnosti zavreči tožnikovo vlogo, saj z njo tožnik posega v pravice, ki jih ima stranka z interesom. Glede na povedano je predlagal zavrženje oziroma zavrnitev tožbe. Priglasil je tudi stroške.
9. Stranka z interesom Zavod AIPA je v odgovoru na tožbo navedel, da ima

dovoljenje za tovrstno upravljanje SAZOR GIZ, za samo delitev pa imajo dovoljenje tudi druge kolektivne organizacije. Tožnik tudi ni uspel dokazati, da bi bolje kolektivno upravljal s tem pravicami. Predlagal je primarno zavrženje tožbe oziroma zavrnitev. Priglasil je tudi stroške.

10. Ostale stranke z interesom odgovora na tožbo v danem roku niso podale.
11. Tožba ni utemeljena.
12. Tožnikovo zahtevo za izdajo stalnega oziroma podredno začasnega dovoljenja za kolektivno upravljanje pravice do pravičnega nadomestila za tonsko ali vizualno snemanje varovanih del, ki se izvrši pod pogoji privatne ali druge lastne uporabe iz 50. člena ZASP, je upravni organ zavrnil glede na 1., 2. in 3. točko prvega odstavka 149. člena ZASP.
13. Uvodoma se sodišče opredeljuje glede zatrjevanih kršitev pravil postopka. Tudi po presoji sodišča upravni organ ni kršil 9. člena ZUP, ker tožnika ni opozoril na (oziroma tudi na) vsebinsko neskladnost statuta z zakonom, po tem, ko ga je večkrat pozval na dopolnitev vloge. Po 148. členu ZASP mora imeti pisna vloga zainteresirane pravne osebe za izdajo dovoljenja iz 146. člena tega zakona tam taksativno našteve priloge: 1. statut, ki določa organe in njihova pooblastila za izvajanje nalog kolektivne organizacije iz 146. člena tega zakona, 2. navedbo oseb, ki so pooblaščenec zastopati kolektivno organizacijo, 3. izjavo o številu oseb, ki so pooblastile kolektivno organizacijo za upravljanje avtorskih pravic na njihovih delih, združenih v repertoar, in 4. oceno gospodarskega pomena teh pravic za učinkovitost upravljanja. Organ je torej (pravilno) pozival tožnika, da dopolni svojo vlogo z zahtevanimi formalnimi sestavinami (kot izhaja iz 148. člena ZASP), vsebina obveznih sestavin vloge pa je v nadaljevanju predmet materialne presoje vloge. Glede na povedano s tem ni prišlo do arbitrarnega odločanja organa. Če bi organ tožnika pozval tudi k vsebinski popravi statuta in Pravidnika o delitvi zbranih nadomestil z dne 24. 3. 2012, bi to pomenilo poseganje organa v že s strani pristojnih organov kolektivne organizacije – torej tožnika - sprejeta statut in Pravidnik ter njuno vsebino, posledično pa bi to pomenilo tudi pristransko in nezakonito odločanje organa glede na podano vlogo in določbe ZASP.
14. Tudi sodišče se strinja z ugotovitvijo organa o neskladnosti statuta z zakonom. Po 153. členu ZASP mora kolektivna organizacija prihodek iz svoje dejavnosti nameniti za avtorske honorarje članov in za pokrivanje stroškov poslovanja, v skladu z letnim načrtom, ki ga sprejme skupščina kolektivne organizacije (prvi odstavek). Kolektivna organizacija mora sredstva za avtorske honorarje deliti v skladu s pravili o delitvi (drugi odstavek), načela delitve pa so določena v statutu kolektivne organizacije in morajo izključevati vsako arbitrarnost (tretji odstavek). V nadaljnjem členu (tj. 154. členu) ZASP pa je določen poseben primer delitve, ko

se nadomestilo zbrano na podlagi drugega odstavka 37. člena tega zakona, deli avtorjem v obsegu 40 %, izvajalcem v obsegu 30 % ter proizvajalcem fonogramov oziroma filmskim producentom v obsegu 30 % (prvi odstavek), nadomestilo, zbrano na podlagi tretjega odstavka 37. člena tega zakona, pa se deli avtorjem v obsegu 50 % ter založnikom v obsegu 50 % (drugi odstavek). Kot je povzel že upravni organ, je v določbah od 13. člena statuta dalje sprva natančno določena delitev nadomestil ter delilno razmerje, kar pa je glede na 29. člen statuta upoštevno le v primeru, če med imetniki pravic ni sklenjenih pogodb z določljivo deležev pri delitvi nadomestil. Do drugačne razlage tudi ni mogoče priti z vključitvijo oziroma razlago 30. člena statuta v povezavi s 13. oziroma 29. členom, ko tožnik navaja, da se 29. člen nanaša na že razdeljena nadomestila po 24. členu (ta natančno določa razdelitveno shemo zbranih nadomestil), kar pa bi lahko privedlo do enakega zaključka, tj. da delitev zbranih nadomestil po razdelitveni shemi iz 24. člena statuta pride v poštev le, če ni sklenjene pogodbe med imetniki pravic z pogodbeno dogovorjeno delitvijo nadomestil po deležih, oziroma da 30. člen statuta (ta določa delitev med imetnike pravic po tem statutu) navaja primere, ko razmerja niso jasno določena, kar pa zopet izključuje že dogovorjeno in določeno razdelitveno shemo iz 24. člena statuta. To pa lahko pomeni arbitrarno delitev prihodka, kar pa je že načelno prepovedano po zgoraj citiranem tretjem odstavku 153. člena ZASP.

15. Tudi s tožnikovo razlago 32. člena statuta se sodišče ne more strinjati. Kot je pravilno ocenil že upravni organ, v tretjem odstavku tega člena statuta določena razdelitev neizplačanih nadomestil (zaradi v prejšnjem odstavku določenih razlogov) imetnikov pravic predhodnega obračunskega obdobja ter izplačilo razlike v sklad za promocijo in/ali delitveni sklad tekočega leta ni skladna s 153. členom ZASP. V 153. členu izrecno določena pravila o delitvi prihodka ne omogočajo drugačne delitve prihodkov, kot zgoraj povzeto, ne glede na to, da so po mnenju tožnika pravila, določena v 32. členu statuta, jasna in izključujejo arbitrarnost. Tako tudi sodna praksa. Iz enakega razloga pa z ZASP tudi ni skladna določba 60. člena statuta, ki med sredstva združenja (kar je sporno že zaradi same narave ustanovljene kolektivne organizacije, kot je to pojasnjeno v nadaljnji točki obrazložitve) šteje tudi del neizplačanih nadomestil tujim upravičencem, za katere je določeno, da jih združenje lahko obdrži, kakor tudi del nadomestil, ki jih združenje ni moglo izplačati zaradi pomanjkljivih podatkov in za katere je potekel splošni zastaralni rok.
16. Ker pa je kolektivna organizacija po 146. členu ZASP pravna oseba, ki na podlagi dovoljenja pristojnega organa neprofitno in kot edino dejavnost na podlagi pooblastila avtorja oziroma tega zakona v svojem imenu in za račun avtorjev opravlja tam določene naloge, tudi morebitni lapsus oziroma izostanek besede "trenutni" v 9. členu Statuta pri besedni zvezi "morebitni presežek", ne pomeni, da bi bila sporna določba (če bi vsebovala izostalo besedo) potem skladna z ZASP.

17. Razlago izključitvenega pogoja po 2. točki prvega odstavka 149. člena ZASP (materialna podlaga ne zagotavlja napovedane učinkovitosti upravljanja avtorske pravice) je organ oprl na 37. člen, ki ureja pravico do nadomestila, in 154. člen ZASP, ki pa - kot že povedano - ureja poseben primer delitve nadomestil. Iz teh določb je razbrati, da gre za skupno nadomestilo, zato pravico do nadomestila lahko upravljajo le vsi upravičenci skupaj, kar je pravilno ugotovil tudi upravni organ. Organ je pri podaji ugotovitev v tem delu odločbe najprej ugotovil, da statut tožnika sicer omogoča vključitev vseh kategorij upravičencev do tega nadomestila, nato pa v nadaljevanju, da tožnika za upravljanje te pravice niso pooblastili upravičenci iz vseh kategorij. Že iz tega razloga (kar je potrdila tudi že sodna praksa, npr.: sodba Vrhovnega sodišča RS, X Ips 221/2011 z dne 11. 7. 2012) pa je zavrnitev izdaje dovoljenja utemeljena. Kot izhaja iz citirane sodbe Vrhovnega sodišča RS in tudi sodne prakse naslovnega sodišča (npr: I U 1183/2012 z dne 3. 4. 2013), lahko le tista kolektivna organizacija, v katero so ustrezno vključene vse kategorije upravičencev, upoštevajoč pri tem naravo pravice, upravlja s to pravico. Tako ne drži trditve tožnika, da ni jasno, ali je za izpolnitev tega pogoja zadoščeno že z možnostjo vključitve vseh kategorij upravičencev v to združenje po statutu ali morajo biti že dejansko izkazana pooblastila vseh kategorij upravičencev za upravljanje z nameravano varovano pravico. Za opredelitev materialne podlage kolektivne organizacije po drugem odstavku 149. člena ZASP so namreč nedvomno relevantni avtorji, ki kolektivno organizacijo pooblastijo za upravljanje njihovih pravic.
18. Sodišče tudi ne sprejema tožbene trditve, da je tožnik s tem, ko je navajal v svojih vlogah, kaj je v pogodbah v zvezi z načinom in sredstvi za izvajanje dejavnosti kolektivne organizacije, izkazal te trditve. Za izkaz le-teh bi moral organu pogodbe predložiti, da bi se organ o resničnosti navedb lahko tudi prepričal. Pri tem ni relevantno, da je tožnik želel te pogodbe predložiti na vpogled pri organu, saj očitno do predložitve teh pogodb ni prišlo, zakonodaja pa tudi jasno določa, kako se varujejo (iz pogodb morebiti izhajajoče) poslovne skrivnosti.
19. S tožnikovo trditvijo, da je nedvomno bolj učinkovito in gospodarnejše, da nadomestila zbira in deli ena kolektivna organizacija, pa se sodišče sicer načeloma strinja. Vendar pa zgolj zaradi tega, ker trenutno v Sloveniji ni kolektivne organizacije, ki bi tovrstna nadomestila zbirala (delitev pa izvaja nekaj kolektivnih organizacij na podlagi začasnih dovoljenj), ni mogoča izdaja dovoljenja tožniku, saj mora za izdajo tovrstnega dovoljenja tožnik izpolnjevati vse pogoje iz citiranih določb ZASP. Tako velja tudi k tožbenim ugovorom glede zavrnitve izdaje začasnega dovoljenja (za katerega je organ tudi pravilno izhajal iz narave pravice do nadomestila), saj mora tožnik enako izkazati, da bo zagotovil uspešno izvajanje začasnega dovoljenja, česar pa glede na zgoraj povedano (neskladnost statuta z ZASP ter neizpolnjevanje drugih pogojev, kot že povedano in poleg tega, da imajo

druge kolektivne organizacija izdana začasna dovoljenja v Sloveniji za delitev nadomestil) ni storil. Predlagana delitev nadomestil v zvezi s tem zahtevkom tožnika pa tudi ni v skladu z njegovim statutom in je zatorej neizkazano soglasje avtorjev k taki delitvi.

20. O razmerju avtorske pravice do zasebne lastnine (po 33. členu Ustave RS) pa je mogoče razpravljati ob situacijah, ko je avtorska stvaritev kot imaterialna dobrina utelešena v neki stvari in bi prišlo do kolizije med intelektualno lastnino in stvarno lastnino. Vendar tožnik v tem smislu kršitve 33. člena Ustave RS ne zatrjuje. Da so upravičenci zaradi neizdaje dovoljenja materialno prikrajšani, pa se nanaša na varovanje premoženjskih upravičenj pravic iz ustvarjalnosti (60. člen Ustave RS). V to pa upravni organ z razlago, kako je treba kolektivno upravljati s pravico do nadomestila iz 37. člena ZASP, ni nedopustno posegel. Gre namreč za način izvrševanja pravice, kot ga ureja zakon. Zato pa organ tudi ni kršil 120. člena v zvezi z zadnjim odstavkom 153. člena Ustave RS.
21. Glede na navedeno je sodišče tožbo kot neutemeljeno zavrnilo na podlagi prvega odstavka 63. člena ZUS-1, ker je ugotovilo, da je bil postopek pred izdajo izpodbijane odločbe pravilen in da je odločba pravilna in na zakonu utemeljena.
22. Ker je sodišče tožbo zavrnilo, je smiselno na podlagi četrtega odstavka 25. člena ZUS-1 zavrnilo stroškovni zahtevek tožnika za povrnitev stroškov postopka.
23. O stroškovnem zahtevku strank z interesom SAZOR GIZ in Zavoda AIPA (vprašanje stroškov strank z interesom v ZUS-1 ni urejeno) je sodišče odločalo na podlagi 154. člena Zakona o pravnem postopku (v nadaljevanju ZPP), ki se na podlagi prvega odstavka 22. člena ZUS-1 primerno uporablja v postopku v upravnem sporu (glej sklep Vrhovnega sodišča RS, I Up 276/2013 z dne 21. 11. 2013). Prvi odstavek 154. člena ZPP določa, da mora stranka, ki v pravdi ne uspe, nasprotni stranki in njenemu intervenientu povrniti stroške. V predmetnem upravnem sporu sta stranki z interesom nastopali na strani toženke. Ker tožnik s tožbo zoper akt toženke ni uspel, je strankama z interesom dolžan povrniti stroške. Stranki z interesom sta v postopku zastopala pooblaščenca, ki sta odvetnika. Po prvem odstavku 25. člena Zakona o odvetniški tarifi (v nadaljevanju ZOdvT) se v postopku v socialnih in upravnih sporih vrednost predmeta določi po prostem preudarku glede na pomen stvari, ki je razvidna iz tožbe ali drugega pravnega sredstva, s katerim se začne postopek, če ta zakon ne določa drugače. Če vrednosti predmeta ni mogoče določiti po prejšnjem odstavku, znaša njegova vrednost 3.500 EUR (drugi odstavek 25. člena ZOdvT). Če pa se zahtevek stranke nanaša na ocenjeno denarno dajatev ali na upravni akt v zvezi z denarno dajatvijo, se vrednost predmeta določi po višini dajatve (tretji odstavek 25. člena ZOdvT). V obravnavanem primeru se zahtevek stranke ne nanaša na ocenjeno denarno dajatev ali na upravni akt v zvezi z denarno dajatvijo, vrednosti predmeta pa tudi ni možno

oceniti po prvem odstavku 25. člena ZOdvT, zaradi česar znaša vrednost spornega predmeta 3.500 EUR. 12. člen ZOdvT napotuje na tarifo, v kateri so določene nagrade glede na vrednost predmeta, ki za do 3.500 EUR znaša 141 EUR. Nagrada za postopek v upravnem sporu (tar. št. 3100) znaša tako 183,30 EUR (141 EUR x količnik 1,3). Sodišče je stranki z interesom SAZOR GIZ poleg nagrade za postopek v upravnem sporu v višini 183,30 EUR, povečano za 22 % DDV (njen pooblaščenec je zavezanec za plačilo DDV) priznalo še priglašenih 20 % vrednosti nagrade oziroma največ 20 EUR pavšalnih stroškov za poštnino (tar. št. 6002). Tožnik mora tako stranki z interesom SAZOR GIZ povrniti 243,62 EUR stroškov postopka, na način, kot izhaja iz izreka sodbe. Stranki z interesom Zavodu AIPA pa je sodišče priznalo poleg nagrade za postopek v upravnem sporu, povečane za 22 % DDV (njen pooblaščenec je tudi zavezanec za plačilo DDV) priznalo tudi še priglašene materialne stroške v višini 20 EUR (tar. št. 6002). Tožnik mora tako tudi stranki z interesom Zavodu AIPA povrniti 243,62 stroškov postopka na način, kot izhaja iz 3. točke izreka sodbe.

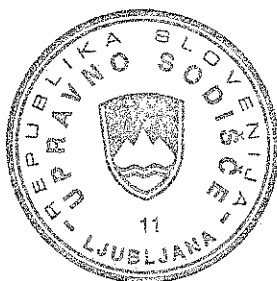
PRAVNI POUK:

Zoper to sodbo pritožba ni dovoljena (prvi odstavek 73. člena ZUS-1).

Ljubljana, 23. september 2014

Predsednica senata:

mag. Miriam Temlin Krivic, l.r.

Ta prepis je soglasen z izvornikom
Podpis pristojne sodne osebe:

Faint, illegible text or markings in the lower-left quadrant of the page.